

mat pels moros de Mallorca. J.F.C.

LLEBIÀ

Poblet del Baix Empordà, agre. al municipi de Fontanilles, entre Torroella de Montgrí i La Bisbal, que és uns 7 k. més al SO.

PRON. *lèbià* oït a Torroella, Casac. 1920; oït també a les enqs. de 1958, a Torroella i Fontanilles (XXII, 1974-180). S'ha vacil·lat en la grafia d'aquest nom: *Llebià*, GGC, i diversos nomenclàtors; i E.T.C. (174), en el *Nom. C.E.C.* es va escriure *Llevià* grafia més conforme a l'etimologia, però en realitat apareix generalment amb *-b-* en els textos catalans; i la pronúncia mallorquina, que distingeix, imposa la *-b-* MENCIONS ANT. 1046: *Li(bi)byano* (BABL III, 327); 1058: *Libiano* (Monsalv. XVIII 14); entre 1051 i 1057: *Libiano* (BABL III, 329); 1182: *Libiano* (Alsius); 1228: B. de --- *Libiano* (BABL, IV, 419); 1277: Pere de *Lebià* (Soldevila, *Pere el Gran* I, 2a. p., 99); 1316: *Liviano* (Alsius); 1328: Petrus de *Libiano* (administrador general de Sardenya, BABL, IV, 431); 1329: P. de *Libià* en la trad. cat. (*ibid.*); 1359: Lop de *Labià* (fochs de pquia. de Fanals qui són d'En ~); 1362: *Llaviano* (Alsius); 1691: *Labiano* (Monsalv. XVIII, 15).

Escau dir que la *-b-* és general en les grafies antigues, quan encara es distingia fònicament *v* de *b* (car les excepcions de 1316 i 1362 són ben tardanes i no comprovades en els originals). D'altra banda el nom reapereix a Mallorca, on *Son Llebià* és el nom d'una possessió important i ja antiga del te. Alaró (XL, 21.18, Masc. 9HI0), igual ja en el mapa Despuig (S. XVIII); i *Can Llebià*, barriada del te. de Costitx, XL, 113.23, 112.21, casa entorn de Can Ferli, (Masc. 19FI). Indubtablement nom portat pels conquistadors catalans, car ja figura com a cogn. en la llista del S.XIII, de Sta.Ma. del Camí (BSAL XIII, 375); *b* i *v* s'han mantingut sempre distintes a Mallorca.

ETIM. Nom de pagus romà, format com tants en -ANUM, d'un NP; sens dubte del comuníssim LÍVIUS, com ja va dir M.Lübke (BDC XI, 29), que sabia bé com en fonètica catalana i d'altres llengües romàniques *-v-* (passant per *-bb-*) dóna normalment *bi*: CAVEA > *gàbia*, FLABEOLUM > *flabiol*, *ràbia*, *Rúbies*, etc. Les vacil·lacions d'Aebischer (sempre esmaperdut en fonètica) són sense raó i superficials.

PARÒNIMS. D'origen diferent. *Lebejà* NL del Ross., antigament *Lebeġano*, se'n separa ja per la síl·laba intermèdia, i per l'etimologia, que és LEPIDIANUM. A Toscana hi ha *Lebbiano*, provinent de LAEVIUS (Schulze, 178) si bé també hi ha 3 *Libbiano* i 3 *Libiano*, que podrien venir de LIVIUS (Pieri, *Top.Arno*, 154, 156). No crec que es relacioni tampoc amb el nostre un poblet petit, *Labiano* de la

vicaria de Vitòria, car segons un doc. de fi S. XVIII encara s'hi parlava basc, (RIEB XVII, 465; Caro B. *Mat.Vco.-Lat.*, p. 15) i deu ser un dim. basc en *-no* com *Anguiano*, etc.; cf. basc *labe* (art. Toluges i *Labitolosa*).

5

Llebrera (te. Vallestàvia), V. Vallors

LLEBRERS o Llebrés, Llabrés

Veïnat del mun. de Caçà de la Selva (Gironès). PRON. MOD. *lèbrés*, oït a Caçà per Casac. (c. 1920). DOC. ANT. 1127: *Lebres* (BABL IV, 122).

HOMÒNIMS i PARÒNIMS. *Llebrera*, veïnat del municipi de Bellestar de la Frontera (Rosselló).

DOC. ANT. 955: *Villa Lepuraria* (Abadal, *Eixalada*, 66 i segons Ponsich); 1154: *Lebrers* (Ponsich *Top.* 170). És incert que sigui això mateix un *Librarium* de 845, o que indiqui derivació de *librum* 'llibre', car tractant-se de llocs agrests, tots poden obeir a pseudo-etimologies curialesques.

Llabrés, llinatge que *AlcM.* documenta a Mallorca i Menorca. Trobem documentat un *Guillermus de Lebreris* a. 1339 (BSAL II, 236-237); *Jaume Llebres* a. 1661 (BSAL VIII, 449); *F. Llabres* a. 1680 (*ibid.*, 459).

Son Llabrés, partida del terme de Sineu (Mallorca) (XL, 101.4; Mapa Mascaró 1918).

ETIM. Les aparences són d'un derivat de *llebre* com creu *AlcM.* o ll. *lepus*, *-oris*; però són ben estranyes (com ja es va dir en *DECat.* v, 9a6-13) tant aquesta forma constant en plural com l'aplicació repetida de la idea de 'gos llebrer' (i fins de 'lloc de llebres') a entitats de població o a persones individuals.

Hi ha un sufix antroponímic *-ASIVS* o *-ασιος* en l'antiga onomàstica llatina i grega (més de cinquanta noms en el llibre de Schulze, com *Vespasius*, *Mercasius*, *Varasius*, etc.) i no menys en grec. Tenim dret, doncs, a suposar que hi hagué p. ex. un *LIBRASIVS de la família de LIBER, LIBRA, LIBRATIUS, tots ells documentats en inscripcions per Schulze etc., del qual vénen també els molts NLL occitans provinents de LIBRIACUM, LIBRIANUM aplegats per Skok § 174; tal com es formà per ex. CAPRASIVS d'on prové el NP hagiònim cat. *Cabrés*. Acaba de provar-ho la grafia *Lebrés* sense *-r*, de data tan antiga com 1127 (supra); també s'hi pogué sumar la família de *Lebrontius* (Schulze, 180) i la dels grecs *Λεπρέυς*, *Λεπρέυς*, *Λεπρέυτης*. No cal dir que la dissimilació *Lebré-* > *Llabré-* és de tipus corrent i que les grafies en *-ers* són ultracorrectes.

Llebrera, V. *Llubriqueto*, i V. *Torre-llebrera*

LLEBRO

Veïnat del municipi de Vilallonga, en una vall a-